

SVOBODNA SLOVENIJA

ANO (LETO) XXX (24)

No. (Štev.) 8

ESLOVENIA LIBRE

BUENOS AIRES

25. februarja 1971

Doba obnove

Nezadovoljstvo kot tako je del človeške narave in niti ni napačno, če se pesimistično sprevrže v mračnija. In neko negativno nezadovoljstvo, ki človeka ne vzpodbuja k temu da bi okoliščine spremenil, temveč ga le tira v zgražanje, protest in obup, je že postalo sestavni del sveta modernega človeka. Kriza in pritožbe zasledimo na nivoju družin, skupnosti, države, in sploh človeštva. Res je sicer, da je, kamorkoli pogledamo, polno vzrokov tega nezadovoljstva: lakota nasilstva, sumičenja, prevare...

Druga značilnost današnjega časa je v tem, da je sodobna družba pretežno razkristjanjena, sploh razvrednotena. Ni več smisla ne volje za duhovne dobrine. Izgublja se posluš za moralne principe v vsej obsežnosti mavrice človeškega občevanja. Sodoben človek že več ne ve, kaj je prav v odnosih do sočloveka, najsi bo v ožjem krogu svoje družine, ali v razširjenem družbu, skupnosti, naroda in človeštva. Ne zaveda se svojih dolžnosti, in kadar se jih zaveda, mu manjka volje, da bi jih izpeljal do zadnjih posledic.

Po drugi strani se nam včasih kar čudno zdi, da bi v svoje, popolnoma svetno delovanje, morali primesti naše bistvo božjih otrok; še bolj neverjetno, da bi to bistvo moralo ne samo voditi in oblikovati, temveč biti tudi pogoj za vsak naš korak. Saj se včasih že sliši posmehljivo glas (če ne besedica klerikalizem), kadar se bistvo kristjana poudarja v javnosti in v „ne verskih“ obveščevalnih občilih.

Nahajamo se v postu, ki je doba priprave, a bistveno doba obnove. In obnova mora priti za vsakega izmed nas, če resnično hočemo našim bratom in sami sebi dobro. Obnova v družinah in skupnosti. Obnova, ki mora začeti najprej v vsakem izmed nas. Zaman bi bilo učenje in opominjanje, če tisti, ki uči in opominja sam ne zpolnjuje svojega nauka. Brezplodno, če ne razdiralno so pritožbe, če tisti, ki godrnja, najprej pri sebi ne odpravi vzrokov nezadovoljstva. Sumičenje do sočloveka ima največkrat korenine v tem, da ta človek samemu sebi ne zaupa, da bi bil on, če bi se nahajal na mestu drugega, zmožen narediti to, za kar sedaj drugega sumiči...

Post je doba premišljevanja, čas, ko naj se zamislimo v naš obstoj in smoter, v naše poslanstvo in zlasti v to, kako smo to naše poslanstvo doslej izpolnjevali, in kako naj ga v bodoče. Čas, ko naj odstranimo iz našega življenja vso navlako modernih malikov, ko naj odstranimo iz naše srede vso izumetničeno strukturo in se zavedamo, da smo vsi med seboj nič manj in nič več kot bratje. In tega brata, našega sočloveka, skušajmo dojeti v vsej razsežnosti človeštva in ga, kot človeka, skušajmo razumeti.

To razumevanje pa naj ne bo le neka umska analiza, temveč čutenje srca, doživljanje problemov in veselja drugega. Vse to pa mora biti prepojeno z resnično krščansko ljubeznijo, odliko, ki jo danes verjetno vsi najbolj potrebujemo.

„Če je človek pravičen, bo tudi svet, ki ga obdaja, pravičen.“ Morda se bo komu zdel ta rek bolj utopija kot resničnost. Vendar v bistvu drži. In zahvala od nas, da če hočemo živeti v boljšem svetu, moramo zboljšati sami sebe. Postati boljši kot družinski člani; boljši kot člani skupnosti, v katero nas je lastna volja in razvoj dogodkov postavil; boljši Slovenci, v izpolnjevanju dolžnosti, ki nam jih Bog in zgodovina nalagata do naroda; in končno boljši ljudje, kar je obenem nameček, ali pa pogoj, za naše ostalo prizadevanje.

Človek po svoji naravi ni popoln, in v okviru te narave nikoli popoln ne bo. A v kolikor k popolnosti teži, v kolikor se ji približuje, in isti meri izpolni dvojno poslanstvo človeka in božjega otroka. — Letošnji post naj bo nov korak k temu cilju.

ZAČARANI KROG

TEORIJE SO DOŽIVELE POLOM

Vsled neprestanih gospodarskih, socialnih in političnih kriz, ki jih preživlja komunistična Jugoslavija vse od svojega nastanka, se pravi že četrto stoletja, jugoslovanski komunisti od časa do časa spreminjajo ustavo, spreminjajo gospodarski sistem, spreminjajo upravni sistem. Nespremenjeno ostaja le eno: komunistična partija. In prav vsled te konstante, komunistične partije, gre vse ostalo neprestano narobe.

Ustavni „strokovnjaki“

Ker se bliža trenutek, ko bo jugoslovanski komunizem izgubil svojega boga, maršala Josipa Broza Tita in se svečeniški jugoslovanskega komunističnega brezboštva bojijo za svoje partijske privilegije, so se v minulih mesecih začeli spet baviti z mislimi in načrti o novi, že tretji spremembi ustave, ali boljše: njeni prilagoditvi novim okoliščinam. Ta „proces“ naj bi predvidoma trajal dve leti. Medtem so ustavo, ki so jo na papirju uveljavili leta 1963, neprestano „vznemirjali z amandmaji“, se pravi prilagojevali spreminjajočim se okoliščinam, ki jim jugoslovanski komunistični „strokovnjaki“ nikakor ne morejo ujeti koraka. Ljubljansko ustavno sodišče, kakor tudi ustavna sodišča drugih republik, ki jim načeljujejo seveda partiji, imajo zato sedaj polne roke dela. Zapleteno je prilagajati ustave novim okoliščinam, ki jih razni Marxi, Engelsi, Lenini in drugi taki „strokovnjaki“ niso bogli predvidevati, ker so pač živeli v že preživljenih razdobjih človeške zgodovine. Ostajajo na komunistični „ustavni strokovnjaki“ okoreli prav zaradi svojega tako krčevitega oklepanja marksistično-komunistične ideologije. Toda brez te bi bilo vsega komunizma, tudi jugoslovanskega konec. Zato iz začaranega kroga ne morejo.

Utopistične teorije

V Ljubljani je partija postavila za predsednika Ustavnega sodišča socialistične republike Slovenije nekega Vladimirja Krivca, ki si je vzel čas in napisal 30. januarja t.l. v ljubljanskem Delu daljši članek o „uresničitvi sklepov prve konference Zveze komunistov Jugoslavije o korenitih spremembah družbeno politične ureditve Jugoslavije.“ Naslov mu je dal on (ali Delo?) „Pred odločitvijo“ in v njem podaja vrsto ugotovitev, ki normalnemu (se pravi: nekomunističnemu) Slovencu niso nič novega, Krivic pa jih predstavlja pravo odkritje. Tako med drugim piše:

„Pri nas, žal, v preteklih dveh desetletjih ni bilo malo takih, ki so videli nevarnost predvsem v nacionalizmu ali etatizmu malih narodov... Tako stališča so se pokazala globoko zgrešena in so ustvarjala neugodne mednarodne odnose... Prav tako so doživele polom teorije, da narodi že odmirajo in da je zlasti v socialističnih deželah že premagana in presežena

„Mrzla tujina“

Še o tragiki zdomcev

Slovenec, živeč na švedskem, je pred kratkim zapisal:

„Doma smo večkrat govorili in pili o „mrzli tujini“. To pogosto ni samo fraza, ampak kruta resnica. Kolikokrat slišimo od naših zdomcev: „Če bi doma vsaj polovico toliko zaslužili kot tukaj v tujini, bi se takoj vrnil domov.“ Pred kratkim sem bral v časopisu, da se vsak drugi tujec, ki pride delat na švedsko, vrne v domovino preden potече deset let. Kolikor poznam razmere se temu ne čudim.“

In kljub temu mora slovenski človek še naprej iskati kruha v „mrzli tujini“, ker mu domovina ne nudi niti polovico zaslužka. Odhajajo v Nemčijo, Francijo, Nizozemsko, in tudi na švedsko... In malo, premalo se jih čez deset let vrne domov. Kdo bi dal odgovor za to?

narodna zavest. Praksa je take teorije demantirala celo v razviti Evropi, v kapitalističnih in socialističnih deželah. Še dlje od odmiranja pa so mnogi narodi v manj razvitih predelih sveta, kjer smo priče šele začetku burnega procesa oblikovanja in uveljavljanja novih in novih narodov. Število malih narodov je zelo veliko in se še veča. (Od 900 registriranih narodov jih je preko 700, ki so manjši od slovenskega naroda).

Neživiljske, utopistične teorije in praksa pri reševanju narodnega vprašanja, ki je često sledila idejno-političnim pogledom in odmiranju narodov, je povzročila v naši federativni skupnosti nemalo težav ter nas je privedla do današnje krize... Gospodarska in družbena reforma, ki smo jo začeli v skladu z intencijami nove ustave iz leta 1963, je doživela neuspeh... Tn se je odkril eden od poglavitnih vzrokov sedanje politične in gospodarske krize...

Renesansa AVNOJ-a?

Krivic zatem „strokovno“ ugotavlja, da so „narodi Jugoslavije pred novo zgodovinsko odločitvijo. Podobno, kot v letih 1941-1943, ko so enakopravni in suvereni narodi v času vojne in revolucije polagali temelje novi državi. Govorimo o renesansi načel AVNOJ, o novem AVNOJ, o dogovoru za novo razdelitev pristojnosti med federacijo, republiko in pokrajino...“

Sega za skoro trideset let nazaj, ker jugoslovanski partiji živijo pač v preteklosti. V Bihaču so se 26. in 27. novembra 1942 zbrali delegati posameznih poveljstev tkim. narodno-osvobodilne vojske in partizanskih odredov in tam sestavili prvi centralni politični organ. Antifašistiško veče narodnog oslobodjenja Jugoslavije. Od partije postavljeni delegati, se pravi, ne izvoljeni iz naroda, so spet sebe postavili izvršni komite, ki je nato de facto vršil funkcije vlade nad narodi Jugoslavije. Tak AVNOJ sedaj Krivic in drugi „ustavni strokovnjaki“ v komunistični Jugoslaviji hočejo „preroditi“. Sisifovo delo, ker partija ostaja vedno ena in ista komunistična partija, Zveza komunistov Jugoslavije. To potrjuje Krivic sam, ko v isti sapi, ko govori o „preroditvi“, zatrjuje strogo partijsko: „Nemarksistično in umetno bi bilo v tem delu sveta, konec 20. stoletja, ločevati narodno in socialno revolucijo.“ Istovetenje partije z narodom, odn. kakor komunisti pravijo, z ljudstvom, je poglavitna ovira sleherni resnični ustavni ali kateri koli gospodarski, družbeni in politični spremembi. Toda, če se partija preneha istovetiti z ljudstvom, (z vsemi posledicami, ki jih iz tega istovetenja samovoljno izvaja), izgubi oblast. Zato iz tega začaranega kroga ne more.

Centralizem

Zastoj jugoslovanski in z njimi slovenski komunisti iščejo odgovor na vprašanja, ki jih našteva partijec Krivic:

„Kaj naj republike prepuste od svoje suverenosti skupnim organom — federaciji in kaj naj zadrže v svoji pristojnosti? Kako ustvariti med narodi in narodnostmi Jugoslavije nove odnose, ki naj zavarujejo enakopravnost na vseh področjih? Kako zagotoviti jezikovno enakopravnost v vojski in predstavništvih v tujini? Kako v vse te odnose vgraditi element sodelovanja in solidarnosti...?“ — ko trdovratno ohranjajo svoj partijski demokratski centralizem. Vses poudarek je na „centralizmu“, ne na „demokraciji“. Toda, če bi bilo obratno, bi jim seveda oblast ušla iz rok. Zato iz tega začaranega kroga ne morejo.

Tudi ta „nova prizadevanja“ bodo zato ostala neživiljske utopistične teorije in bodo polom, kakor so ga dolej še vse komunistične akcije v vojni doživela Jugoslavija.

Sin derechos humanos

En noviembre del año pasado, el científico soviético Andrei Sakharov, especializado en física nuclear, fundó la Comisión de Derechos Humanos. La entidad tuvo enseguida apoyo de otros científicos célebres, así como de muchos escritores, entre ellos el reciente premio Nobel Aleksander Solzhenitsyn. Los estatutos de la institución expresaban que ella debe “buscar métodos constructivos para garantizar los derechos humanos en la Unión Soviética”. Entre los objetivos se incluía la revisión de las leyes soviéticas.

Las autoridades moscovitas veían con desagrado las actividades de la Comisión. Trataron de presionar de diversas maneras sobre sus componentes, hasta que finalmente, hace pocos días, la declararon ilegal, poniendo así término a su funcionamiento.

El proceder del régimen del Kremlin en éste, como en incontables otros casos, es un vergonzoso ataque a la libertad. Es prueba además que, pese a tantas aseveraciones contrarias, los derechos humanos en la Unión Soviética, que fueron precisamente los objetivos de la Comisión ilegalizada, están siendo continuamente pisoteados por un estado inhumano.

Brez človečanskih pravic

V mesecu novembru pretekelega leta je sovjetski znanstvenik Andrei Saharov, specialist v jedrni fiziki, ustanovil Komisijo za človečanske pravice. Organizacija je dobila takoj zaslombo še drugih slavnih znanstvenikov, kakor tudi številnih kulturnikov, med njimi letošnjega noblovega nagrajenca Aleksandra Solženicina. V pravilih ustanove je bilo zapisano, da mora „iskati konstruktivne metode za zagotovitev človečanskih pravic v Sovjetski zvezi“. Med nameni je bila tudi revizija sovjetskih zakonov.

Moskovske oblasti so že nekaj časa nejevoljno gledale delo Komisije. Večkrat je bil na njene člane izvršen raznoličen pritisk, dokler je niso pred dnevi proglasili za ilegalno in s tem ukinili njeno delovanje.

Postopanje kremelskega režima je v tem, kakor v neštetnih drugih primerih, sramoten napad na svobodo. Je pa tudi dokaz, da so kljub nasprotnim trditvam, človečanske pravice v Sovjetski zvezi, ki so bile ravno nameni ukinjene komisije, nenehno tlačene s strani nečloveške države.

Božični dan v Ljubljani

Še vedno delaven dan

Čehi, Slovaki, Poljaki, Madžari — vsem tem katoliškim narodom v sovjetskem bloku je uspelo znova si prioritizirati pravico do javnega praznovanja božiča. Celot radijske in TV postaje v Pragi, Bratislavi, Varšavi in Budimpešti se omembi božiča niso lanske leto izognile. Sveta noč, blažena noč... je zadonela iz radijskih oddajnikov v teh prestolnicah.

In v Ljubljani? Kakor vseh enaindvajset božičev po drugi svetovni vojni, je tudi lanski (1970) božič uradno ostal običajen delaven dan. Slovenski komunistični režim ostaja slej ko prej v tem pogledu stalinističen, se pravi, starokopiten. Krčevito se oklepa preživle preteklosti marksistično-leninističnih gesel o opiju vere in si zastira očali pred stvarnostjo, ki mu je diametralno nasprotna.

Ta stvarnost je bila slovenskim komunističnim „veljakom“ razvidna na lanski božični dan še prav posebno, ko je potekel, npr. v Ljubljani, kakor ga je opisal Ljubljčan š. v Družini takole:

„Sneg je rahlo naletaval. S kolegom sva stopila iz avtobusa in se namenila proti živilskemu trgu. Prišla sva sva mimo prostora, kjer so prodajali smreke. Prodajalci so si meli roke, pa ne po dobri kupčiji, ampak zaradi mraza in brezdelja. Kupcev ni bilo. Ustavila sva se in ob zgovornem možaku in pogovor se je začel.

„Prejšnje dni je bilo veliko kupcev, le redki kupujejo še danes.“

„Do novega leta je vendar še teden dni?“ sva vrtala.

„Že, že, toda ljudje si kupijo in naredijo novoletno jelko že za božič.“

Ob pomenku si je ustavil pri nas še tretji možki. Živilski trg pred nami je bil skoraj popolnoma prazen, na prste bi lahko preštela kupce in prodajalce.

„Zakaj je danes vse tako prazno, saj je trg vedno podoben mravljišču“, sva vprašala prišleca.

„Praznik je.“

„Kakšen pa?“, sva se delala nevedneža.

„Ja, božič vendar“, je dejal in naju pogledal, kot da bi pravkar priletel iz vesolja. Ni se mogel sprijazniti z dejstvom, da sva ga vprašala, kakšen praznik obhajajo danes ljudje, čeprav je bil res navaden zimski in delavni dan.

„In vi delate danes?“

„Moram, ker imam takšno službo, mi ne poznamo nobenih praznikov.“

„Kaj mislite, ali bo božič kdaj dela prost dan?“

„Hudič ga vedi“, se je glasil pravi kranjski odgovor. Razšli smo se. Tisti, ki so prodajali, so tarnali, da ni nobenih kupcev in da bodo odšli domov. V pokriti tržnici je bilo na večjih stojnicah polno pokritega blaga, ki ga ni nihče prodajal.

Zavila sva v stolnico. Gneča je bila velika, komaj sva se prebila do jaslje, nekoliko manj ljudi je bilo pri frančiškanih.

S premikajočimi stopnicami sva se peljala do vrha v Centromerkurju. Malo ljudi je nakupovalo, vse je bilo nekam prazno in tudi precej prodajalcem se je poznalo, da so bili pri polnočnici. Podobno je bilo v modni hiši. Prodajalka je potarnala.

„Malo je ljudi, pa še ti nič ne kupujejo, vsi so menda samo grejejo v trgovini.“

„Tako je prav, imate vsaj lahko praznik“, sva brž nadaljevala.

„Kakšen praznik neki. Če bi šef videl, da nič ne delamo, bi bil takoj ogenj v stehi. Vedno moramo nekaj delati, če drugega ni, pa pregledujemo blago za inventuro.“

„Ste za to, da bi bil božič dela prost dan?“

„Le kdo bi se mu neki odrekal!“

In že je hitela šteti kose blaga, čeprav je bil praznik in ni bilo kupcev.

V Nami sva kupovala božične plošče, a sva morala oditi praznih rok. Prijazna prodajalka nama je pojasnila, da je vse, kar diši po božiču, že prodala in sva prišla prepozno. Ker sva le hotela slišati kaj božičnega, sva jo mahnila k Mladinski knjigi. Mogočni orgelski koncert je pravkar ustvarjal posebno vzdušje.

„Imate tudi kaj božičnega, razen male plošče, ki jo vidiva tu spredaj?“

„Lansko in letošnjo veliko ploščo imamo še na zalogi.“

„Bi lahko slišala to malo?“

„Samo izvolite!“

„Kako ste prodajali božične plošče?“

„Reči moram, da smo jih prodali ogromno, posebno včeraj, ko jih je šlo okoli sto.“

„Sedaj je sezona že mimo, verjetno jih ne boste več veliko prodali?“

„Danes bodo še šle. Sezona je res mimo, ostane pa vrednost, ki nikoli ne mine,“ je zaključil, ko smo poravnali račun.

Tak je drobce iz zunanjega življenja v Ljubljani za božič 1970.

SPET NA RAZKRIŽJU

Resen slovenski problem

Vprašanje Razkrižja, se pravi narodnosti prebivalcev tega kraja na slovensko-hrvatski meji, ki se jih je nad 92 odstotkov izjavilo, da so Slovenci, pa imajo vsled tega jezikovne probleme v cerkvi, ker župnija spada pod zagrebško nadškofijo, je ostalo doslej v tem oziru nerešeno. Še več: problem se zaostuje in bo morala slovenska odn. hrvatska Cerkev prej ali slej zadevo pravično in dokončno rešiti, da ne bo imela kvarnih (ki jih že ima) posledic za politične, še bolj pa za cerkvene odnose med slovenskim in hrvatskim narodom.

Poleg ljubljanske Družine se je o problemu Razkrižja razpisala tudi Teženska Tribuna, poleg te pa še Nedeljski dnevnik. Hrvatsko časopisje o zadevi molči, ker pač nima prijemov, katerimi bi moglo zagovarjati krivično ravnanje s slovenskimi verniki v Razkrižju.

Intervju

Družina je v svoji prvi letošnji številki (božične številke je natisnila izvodov 143.000, pa je vsa pošla) objavila intervju, ki ga je glavni urednik dr. Ivan Merlak imel z Blažem Zajnkovičem, kmetom iz Gibine, vasi v župniji Razkrižje.

Zajnkovič je med drugim dejal: „Ne gre namreč za nestrpnost nasproti domačemu župniku Hrvatu, marveč za neprimerno večjo in važnejšo stvar... Gre za to, da bi smeli tudi pri nas, čeprav spadamo pod zagrebško nadškofijo, rabiti pri verouku in pri maši svoj slovenski jezik... Po štiridesetih letih — tako dolgo že pripadamo Sloveniji — bi morali mi sami pa tudi cerkvena oblast spoznati in prisoditi, kaj smo po narodnosti in kaj nam po pravici, pameti ter logiki pripada.“

Samim Razkrižancem v teh štiridesetih letih ni prišlo na misel, da bi se pritožili zaradi pripadnosti Sloveniji, pač pa smo se 1945 pritožili, ko smo bili zoper našo veljo pripojeni k Hrvatski. Takrat ni bilo Hrvatov na Razkrižju, sedaj pa jih je naenkrat po Kuharičevi izjavi kar 95%...

Kdaj bo po takem postopku cerkvenih oblasti konec negotovosti, neroda in barantanja za ljudi? Razkrižjanci zaradi tega že fizično občutijo trpljenje in ponižanje, da ne omenjam duhovne bolečine in škode...“

Osem slovenskih mater

Osem slovenskih mater v Razkrižju pa je poslalo Družini pismo, iz katerega posnemamo naslednje:

„Razkriški ljudje smo mnogo trpeli. Slovenci smo... Pripadamo republikli Sloveniji, cerkveno pa še pod zagrebško nadškofijo, zato smo imeli in imamo hrvatske duhovnike, ki so se kot kulturni delavci na verskem področju od nekdanjih trudili, da bi pri nas in naših otrocih zatrli slovensko narodno zavest. Zahtevali in učili so v cerkvi samo hrvatske molitve. V prejšnjih časih so otroke celo tepili, če je otrok molil po slovensko, kot sta ga učila oče in mati. Napadali so nas tudi v pridigah. To se je ponavljalo iz roda v

rod in še danes trpe zaradi tega naši otroci in so pripravljene trpeti in z njimi tudi mi, njihovi starši, čeprav smo prepričani, da nam naše narodne zavesti nihče ne more vzeti...“

Kje je dobil zagrebški nadškof Kuharič podatke, da živi na Razkrižju 95 odstotkov Hrvatov. Matere ne soglašamo s to izjavo. Ali ni to povod sedanjim nemirum?... Kljub grožnjam da nam bodo storili kaj hudega, izjavljamo, da smo Slovenci...“

Zelo nas boli, da naši otroci pred božičnimi prazniki niso slišali izpred oltarja pozdrava miru in sprave, temveč besede, ki bodo župnikove pristave podpihovala k grožnjam nasproti nam in našim otrokom...“

Upamo, da nas bodo slovenske matere povsod po svetu podprle v naši pravični stvari...“

Uredništvo Svobodne Slovenije si ne jemlje pravice, vendar meni, da sme zapisati, da slovenske matere v zdomstvu nudijo svojo oporo slovenskim materam kjer koli v zamejstvu in doma v Sloveniji, sedaj posebej na Razkrižju, ko se morajo boriti za slovenstvo svojih otrok.

Med slovenskimi študenti

Vprašanje slovenstva na Razkrižju je na dnevnem redu tudi med slovenskimi študenti v domovini. Slovenska študiračja mladina se zanima za slovenstvo na sploh ter opazuje zadevni razvoj tudi v zamejstvu med goriškimi in koroškimi Slovenci. Močno občutijo vrsto za slovenstvo neresenih problemov, ki so toliko bolj boleči, ker nastajajo na področju, kjer jih nikakor ne bi smelo biti. Zato so v svojih prispevkih Družini 24. januarja t. l. med drugim zapisali:

„Slovenci smo dobili metropolijo in metropolita z njo. Precej reklamirano in težko pričakovano. Toda slovenski izvirni greh je v tem, da preveč pričakujemo in zaupamo. Ko se je metropolija ustanovila, se je govorilo o inkarnaciji sanj — Slovenci pod eno streho. Metopolijo imamo, pravno vanjo še ni vključeno Slov. Primorje. Slovenska hierarhija je dala javno še premalo izjav, če ji je prišlo v zavest, da živijo Slovenci tudi v Avstriji, Italiji in v Razkrižju. Kaj je metropolija napravila proti ponemčevanju, proti neevangeljskemu ravnanju npr. župnika Mucherja pri Gospe Sveti. Bledi govori o krščanski ljubezni so premalo, ko govorimo o našem narodu čez mejo, ki je izpostavljen nekrščanskemu ravnanju avstrijske Cerkve. Nikogar ni, ki bi trenil, ko imajo Italija in določeni pomembni cerkveni krogi še vedno ozemlje koprške škofije za „terra occupata“. Zakaj to sprenevanje? Če je ta nevednost brezglava, se lahko samo zgražamo, če pa je zavedno molčanje, je to smtni greh nad Slovenci...“

Po smrtne grehe pa ni treba hoditi v tujino, ker jih imamo tudi doma. Velika bolečina in sramota v Razkrižju ni rešena! Politično je bil problem rešen že takoj po vojni, cerkveno vodstvo pa ga ni še do sedaj... Nekaj geografije zagrebškemu nadškofu torej ne bi škodovalo!

Tito šest dni v Kairu

V prid Moskvi in sebi

Kljub sporu s Stalinom, ki je Tita vrzel iz sovjetskega objema v naročje Zahodu, je jugoslovanski komunistični diktator ostal zvest pomagač sovjetske zunanje politike.

Minili so časi luksuznih Titovih potovanj z jahto po Daljnem vzhodu, mimo so časi bučnih sprejemov v Kairu in drugih afriških prestolnicah. Večina Titovih „prijateljev“ se je že poslovila s tega sveta.

Sem in tja si skuša jugoslovanski komunistični diktator še obuditi blestečo preteklost in se poda na potovanje, kakor je bilo lansko jesen po Zahodni Evropi, kjer se je pustil gostiti od toliko zaničevanih kraljev. Hotel je tudi v Vatikan, pa mu je blesteč sprejem pri papežu izpodnesel Moro.

Toda stari Tito ne odneha. Za marec se spet napoveduje v Rimu in pri papežu, ta mesec pa je bil za šest dni spet v Egiptu, kamor je šel na obisk k Nasserjevemu nasledniku Sadatu.

Ker gre Moskvi za to, da bi čim prej bil odprt suški prekop — ne za to, da bi Egipt dobil nazaj svojo zemljo, kakor zavajajo egipčansko ljudstvo v

Kairu in v Moskvi — je Tito spet skočil v Kairo.

Opazovalci se vedeli vnaprej, kakšno bo skupno poročilo odn. izjava Tita in Sadata: v skladu s sovjetsko politiko v vzhodnem Sredozemlju. Zato je Tito zrcva obsodil Izrael za napadalca, ZDA pa, da Izraelu omogoča ekspanzionistično politiko.

V izjavi oba predsednika trdita, da „obsojata krčevit odpor Izraela, da bi izpolnil ekipe Varnostnega sveta Združenih narodov in tako pravično rešil palestinsko vprašanje... Neprestana izraelska napadalnost ne samo, da izpodkopuje mir in varnost na Bližnjem Vzhodu, temveč predstavlja nevarnost svetovnemu miru. Izrael v svoji napadalnosti ne bi bil tako vztrajen, če ne bi računal na ameriško pomoč, ki ga finančno in vojaško podpira, da more na račun arabskih ljudstev izvajati svojo ekspanzionistično politiko.“

Titov način „iskanja rešitve krize na bližnjem vzhodu“ je bil in ostaja v njegovih potovanjih v Afriko, predvsem v Egipt, od tam obsoja Izrael in ZDA in utrjuje temelje sovjetski ekspanzionistični politiki v Afriki.

Mednarodni teden

Vzporedno z južnovietnamskim vojaškim posegom v Laos proti Hočiminhovi stezi, podprtim s severnoameriškim letalstvom, je ameriški propagandni stroj sprožil diplomatsko ofenzivo proti rdeči Kitajski. Iz Washingtona so namreč začeli vztrajno trditi, da „vojaške operacije v Laosu ne predstavljajo nobene nevarnosti za Peking in ne vidimo razloga, da bi jih kjer koli tolmačili v drugačnem smislu.“

Tako Pentagonu kakor vsemu svobodnemu svetu je še živo pred očmi delstvo, da je v korejski vojni ob Mac Arthurom prekoračenju 33. vzporednika rdeča Kitajska poslala proti zavezniškim silam svoje „prostovoljce“ in je morala ameriška oborožena sila nastopiti s svojim celotnim obratom, da je zaobrnila vojno srečo v korist demokratski južnokorejski vladi.

V Washingtonu so v zvezi s položajem v Laosu prepričani, da se kitajski poseg na to področje ne bo ponovil, vsaj v korejskem obsegu ne. Morebitni kitajski diplomatski ofenzivi pa meni Washington postaviti protitež z južnovietnamsko grožnjo vojaškega vdora naravnost v Severni Vietnam. Tam pa je kazno, da Hanoi že postaja utrujen odn. da nikakor ni pripravljen vzdržati morebitne južnovietnamske vojaške akcije proti sebi.

Peking pa glede Laosa tudi ve, da ga ZDA nameravajo prepustiti komunizmu. V zadnjih letih se je namreč severnoameriška pomoč Laosu dvignila na 200 milijonov dolarjev letno. Laoska kraljeva vojska je bila opremljena z ameriškim orožjem in izvežbana z ameriški inštruktorji. V zadnjih letih je ameriško letalstvo izvršilo nad Laosom proti komunistom čez 20.000 poletov, se pravi skoro več, kakor nad Severnim Vietnamom. Od leta 1964 naprej je bilo nad laoskim ozemljem sestreljenih čez 400 ameriških letal, večina od njih od trenutka, ko so bila ustavljena bombardiranja Severnega Vietnama. V Laosu je ameriška obveščevalna služba CIA organizirala eno največjih tkim. ta njih vojska med gorskimi plemeni na severozahodu države.

Kakor celoten sredozemski bazen, s posebnim poudarkom na njegovem vzhodnem delu (bližnjevzhodni petroleji), tako je tudi jugovzhodna Azija z Vietnamom, Kambodžo in Laosom eno temeljnih oporišč v severnoameriški globalni strategiji obkoljevanja sovjetsko-kitajskega komunističnega bloka.

Dinar na tleh

Padec za 20 odstotkov

Jugoslovanski režim ponovno ni mogel rešiti svoje valute. Državni ekonomisti so bili prisiljeni, da znova sežejo po razvrednotenju dinarja (devalvaciji, kakor s tujko doma vsesplošno pišejo). Seveda so skušali razlagati, kakšne koristi da ta korak prinese, med njimi že obrabljeno parolo o „zvišanju izvoza in zmanjšanju uvoza“. Nova enakovrednost dinarja, če ga primerjamo z ameriškim dolarjem, je 15 novih din za en dolar. Ni treba posebej omeniti preplaha ljudi ob novi valuti.

Ob poplavi člankov sprčo razvrednotenja, je beograjska „Politika“ objavila zanimivo statistiko, kjer ugotavlja, da je to že sedmo razvrednotenje dinarja v sto letih njegovega obstoja. Dinar, kot denarno vrednoto, so v Srbiji uvedli v letih 1873-1878. Ker je v vsem tem obdobju do druge svetovne vojne temeljil mednarodni monetarni sistem na tako imenovani zlati vrednosti, je srbski dinar po tedanjih zakonih veljal 29,0 miligramov zlata. Po ustanovitvi Jugoslavije je dinar postal državna valuta nove države. Njegova vrednost je bila po zlati vrednosti trdna do leta 1931, ko se je zmanjšala na 26,5 miligramov zlata. Prvi devalvaciji je kmalu sledila druga. Leta 1935 je vrednost jugoslovanskega dinarja padla na 20,6 miligramov zlata, leta 1936 pa na 16,6 miligramov.

Po vojni je znašala pariteta dinarja 17,76 miligramov zlata oziroma 50,06 dinarja za ameriški dolar. Leta 1943 je bilo sprejeto načelo mednarodnega sklada in je bila določena pariteta 60 dinarjev za en dolar.

Prva povojna uradna devalvacija je bila leta 1952. Tedaj so določili tečaj: 300 dinarjev za en dolar ali 2,96 miligrama zlata za dinar. Vrednost dinarja se je spet zmanjšala leta 1961, ko so sprejeli tečaj 750 dinarjev za dolar

„Kako more človek spoznati samega sebe? Nikdar le s preudarjanjem, ampak pri delovanju. Skušaj izpolniti svojo dolžnost in videl boš kmalu, kaj je v tebi. Kaj je tvoja dolžnost? Čisto preprosto to, kar dan zahteva.“

Johann Wolfgang Goethe

Čilska Cerkev in Allendejev marksizem

Dober marksist ne more biti dober kristjan

Allendejeva marksistična vlada je v zadnjih tednih pospešila socializacijo, odn. komunicacijo Čila. Podržavljene je že večina bank, rudarstvo, poljedelstvo, več velikih podjetij. Allendejeva vlada je pred kratkim dobila od Sovjetske zveze tudi posojilo v višini 42 milijonov dolarjev „za okrepitev ribiške industrije.“ To posojilo je Moskva ponujala Čilu že pod demokratskim predsednikom Freijem, pa ga ta ni sprejel.

Vsi ti socialistični ukrepi so že napravili močan in mučen vtis na trezen del čilskega prebivalstva. Medtem, ko ko skušajo Allende in njegovi socialisti proces komunicacije Čila izvajati previdno in postopoma, pa se komunistom v njegovi vladi mudi in zahtevajo hitrejših ukrepov.

Edini ustanovi, ki sta pod Allendejevim marksističnim režimom doslej ostali praktično nedotaknjeni, sta čilska vojska in Cerkev. Kako dolgo bo to trajalo, nihče ne ve. Kazno je, da je Allende infiltracijo vojske pospešil, prav tako Cerkev. Koliko bo uspel, bo pokazal bodoči razvoj.

Predsednik čilske škofovske konference, msgr. José Manuel Santos je v zvezi z razvojem v Čilu pretekli teden izjavil domačemu in tujemu tisku med drugim naslednje:

„Leta 1968 smo škofje jasno povedali, da je ena stvar pravičnost, druga pa marksizem. Nismo rekli, da bi bil ves marksizem zmoten ali slab. Toda povedali pa smo, na podlagi polstoletne izkušnje s komunizmom, da sta marksistična filozofija, ki ji je bistvo brezboštvo ter marksistična morala nedružljivi s krščansko vero, z moralno evangelijo in z načinom politike, ki iz njiju izhajata.“

Zmešnjava nikomur ne koristi. Moramo znati spoštovati drug drugega, toda istočasno se tudi razlikovati. Marksisti vedo, da je nemogoče biti istočasno dober marksist in dober kristjan. V tem soglašamo z njimi in hočemo to poudariti z vso odločnostjo. Kristjani imamo svoja lastna načela in svoj lastni stil...“

Cerkev je bila vedno popolnoma jasna v svojih izjavah. Ena zadeva je marksizem kot doktrina, druga pa so stvarne okoliščine, v katerih se je znašla dežela. Glede doktrine Cerkev ostaja vedno na istem stališču: ne more propagirati marksizma, ker predstavlja negacijo Boga in na tej temeljijo vsa njegova doktrina in vsa njegova dejanja.

V stvarnem položaju pa smo škofje že večkrat poudarili in smo to še posebej sporočili vladi, da bo Cerkev podpirala sleherni vladni ukrep, ki bi bil v blaginjo narodu. Ne samo, da takim ukrepom ne bomo nasprotovali, pač pa bomo prvi v zadevni akciji. Mislim, da naj bo vlada kakršnega koli značaja, predstavlja avtoriteto države; zato smo pripravljeni, da sodelujemo v pozitivnem. Čim pa bomo videli, da kaj ne sovпада z blaginjo države in z načeli naše vere, ne bomo molčali.“

Iz življenja in dogajanja v Argentini

NA OBZORJU NEJASNO

„Nisem prišel odstopiti“, je zatrjeval tukumanski guverner lic. Carlos Imbaud, ko je pred dobrimi desetimi dnevi prispel v prestolnico. Ni poteklo mnogo časa, borih trideset ur, in že ja lic. Imbaud postal „bivši“ guverner. Predsednik države gen. Levingston je enostavno zahteval od njega, naj poda ostavko. To se je zgodilo v torek 16. t. m. Še isti dan je bil imenovan za njegovega naslednika, guvernerja ene najbolj razburkanih argentinskih provinc in z najtežjimi socialnimi problemi, dr. Sarrrulle.

„Neoperonizem za Krščansko demokracijo“ so ugotavljali opazovalci. In novi tukumanski guverner res pripada neoperonistični politični struji in tako sopi v vrsto vladnih funkcionarjev te struje, ki se je pričela z neuklenškim guvernerjem Filipom Sapagom. Njihovo geslo, „Peronizem brez Perona“ je vseh mnogim, ki želijo socialni mir, a se ne bi radi povračali v stare ojnice.

Vendar ni vse tako jasno. Ministrstvo za socialno skrbstvo še sedaj nima svojega vodje, in naslov le formalno nosi notranji minister brigadir Aguirre. Tudi provinca San Juan je še vedno osirotela. Medtem pa pričakujejo novih ostavk guvernerjev. Opazovalci političnega življenja napovedujejo nove in temeljite ukrepe vlade, za kar bi predsednik precej spremenil sedanjo guvernersko in ministrsko ekipo. Spričo tega pričakovanja so ostali problemi, celo boj proti monopolom, stopili nekoliko v ozadje. In to je razumljivo: vse nadaljnje delovanje odvisi od notranjih ukrepov v vladi, ki so se deloma že izvršili, v veliki meri pa se morajo še izvesti.

Na drugi strani pa se normalno razvijajo zasedanja paritarnih komisij. Normalno v argentinskem političnem žargonu pomeni, da niso prišli še do nobene skupne točke in da zaenkrat ni izgledov za zboljšanje. Delavci vztrajajo na zahtevah velikih povšilec plač, delodajalci (in posredno vlada) pa na to ne morejo pristati. Dva meseca pa bosta potekla neznanost hitro in tedaj bodo socialni nemiri zopet na dnevnem redu — če kaj nepričakovane ne bo spremenilo toka dosedanjih nesoglasij.

Pretekli teden pa sta se sestala v Coloniji, v Urugvaju, argentinski predsednik gen. Roberto Marcelo Levingston in urugvajski predsednik Jorge Pacheco Areco. Pogovori so se sukali o raznih temah, med njimi zlasti o skupnem nastopu proti gverili, ki dela vladam nevarnost na obeh straneh Río de la Plate. To sodelovanje je nujno potrebno, kajti varnostni organi so dokazali tudi sodelovanje med argentinskimi in urugvajskimi prevratnimi skupinami. Poleg gverile pa so se v Coloniji analizirali tudi gospodarski problemi, kako bi si obe državi na tem področju mogli pomagati.

Doma že popravljajo „samoupravo“

Jugoslovanski tisk je že leta pel hvalo „samoupravi“, kot so imenovali doma njihov način ekonomskega upravljanja podjetij in delitev dobička med delavce, če ga je sploh kaj bilo. Seveda so vsi vedeli, da ima pri tem glavno besedo partija preko svojih celic v podjetju in se ji nihče ni upal upirati. Po svetu so vzeli to „samoupravo“ kot veličanski socialni napredek.

Sedaj pa so doma spoznali, da le ni vse tako rožnato pri tem načinu, da so se velikokrat izvršile zlorabe, ko so posamezni člani partije kot direktorji tovarn ali uslužbenci podjetja razdelili dobiček, kakor je pač njim samim prišlo. Ker so bili partijci, jim med delavci nihče ni mogel ugovarjati. In tako je seveda vse gospodarstvo šlo rakovo pot. Sedaj pa so sprejeli v republiškem zboru nov zakon, ki določa merila o načinu delitve dohodka podjetja. Obenem pa so tudi določili stroge kazni proti kršilcem tega zakona. Seveda, vprašanje je, ali bo to kaj pomagalo, saj vrana ne izključe vrani oči.

Novice iz Slovenije

SLOVENC V ARGENTINI

Vsak teden ena

PRISPODOBE LJUBEZNI I.

France Prešeren — Alojz Gradnik

„Pomlad je tu, na gori, reki, njivi,
povsod že vse pošilja ji pozdrave,
nikdar ni pesnik ji orelkel slave,
časti jo on z najslajšimi izlivi.

Le tvoja pesem vesne ne opeva,
poletja ne in ne darov jeseni,
o boli tožile po krivdi njeni,
ki bridka je, a sladka se dozdeva.

„Pač mirno, jasno jezero zrcali
vse: sonce, luno in svezd tisočero
in drevje še, ki raste kraj obali,
a če prihrujejo viharji nanje,
te slike zginejo in nam jezero
pokaže le voda še valovanje.“

Pred dvajsetimi leti v "Svobodni Sloveniji"

22. februarja 1951. — št. 8. —

DEKLARACIJA CILJEV IN NAČEL OSVOBOJENJA SREDNJE IN VZHODNO EVROPSKIH NARODOV

V nedeljo, dne 12. februarja, je bila v Filadelfiji... v tamkajšnjem Domu neodvisnosti zgodovinska manifestacija zastopnikov evropskih narodov, ki so sedaj sužnji pod komunističnimi tiranijami v Srednji in Vzhodni Evropi...

Med pozdravi raznih zastopnikov je igrala godba narodne himne, zvočniki pa so prenašali deklaracije, ki je vsebovala načela nove osvobodene Evrope... Med drugimi sta deklaracijo podpisala tudi dr. Miha Krek, predsednik Narodnega odbora za Slovenijo in dr. Bogumil Vošnjak, član istega odbora...

(Deklaracija med drugim poudarja:) ...Obnova vzhodne Evrope vključuje rešitev mnogih vprašanj političnega, socialnega in gospodarskega reda širšega območja kot so države. Poedini narodi nimajo niti sredstev, niti moči in oblasti, da bi mogli rešiti taka vprašanja vsak se. Nevarnosti, ki prete tem narodom, jih silijo, da poiščejo rešitev v medsebojni zvezi. Težnja k tesnemu mednarodnemu sodelovanju je v soglasju s sedanjim tokom dogodkov. Načela federacije, ki označuje zvezo v svobodi in vsebuje ustvaritev organskih vezi, je najprimernejše in najsigurnejše sredstvo za združenje držav. Vzhodni narodi so odločeni, da bodo uporabili to načelo za svojo pokrajinsko organizacijo, ki jo predvidevajo. Isti ti narodi objavljajo tudi, da hočejo in da smatrajo, da imajo pravico biti soudeleženi v Zedinjeni Evropi na federalni osnovi. Tako združenje smatrajo ti narodi za uresničenie svojih hrepenenj. Kontinentalne in pokrajinske zveze so koraki in znamenja na poti h končni organizaciji svobodnega sveta kot celote.

Veliko gibanje, ki vodi narode Vzhoda k smeri v medsebojno zvezo, izvira tudi iz želje po varnosti, iz želje da združeni nastopajo proti vsaki nevarnosti kakršne koli diktature, da združeni preprečijo vsako imperialistično silo, ki bi hotela zagospodariti tem deželah in jih podrediti svoji volji, kot sta to napravili Nemčija in Sovjetska Rusija.

Vzhodni narodi se torej ne smatrajo samo, da so bratje vseh svobodnih narodov na Zahodu, ampak tudi čutiljo kot bratje ruskega naroda in vseh drugih narodov Sovjetske Unije, ki tudi streme za skupnim odrešenjem.

Rožmanov zavod v Adrogué

O 10 20 30 40 50 60 70 80 90 100 110 120 130 140 150

- Stroški za novo tlakovano cesto ob zavodu so s tem plačani. Vsem dosedanjim dobrotnikom prisrčna zahvala!
- In sedaj — kaj?
- Vemo, da je še veliko dobrotnikov, ki so se bili namenili prispevati. Ali si bodo sedaj spet potisnili v žep že pripravljeni dar?
- Ne, Slovenci nismo taki, zlasti niso taki naši dobrotniki, ko teh darov zavod zelo zelo potrebuje.
- Doslej so namreč poravnani zgolj stroški za cestni tlak. V zvezi s tem pa bodo še drugi visoki izdatki. Da omenimo le enega: ob novo tlakovani cesti moramo po zahtevi občine postaviti tudi nov pločnik — 150 m dolg. Gospodarji veste, kaj to pomeni.
- Zato velja tudi bodočim dobrotnikom: Prispevajte za tlakovanje cest v Rožmanovem zavodu v Adrogué!

Osebnosti

Krst: V nedeljo dne 7. februarja t. l. je prejel zakrament sv. krsta v župni cerkvi sv. Kite v Boulogne Andrej Gasper Slabe, sin Dušana in ge. Marije roj. Sedej, Botrovaia sta g. Franc Mikuž in njegova gospa Stefanija. Krstil je g. župnik Albin Avguštin. — Srečnim staršem čestitamo.

SLOVENSKI SKAVTI SO SE VRNILI IZ TABORENJA

Pred dnevi so se vrnili iz letnega taborjenja naši skavti, ki so preživeli 15 dni pod šotori v Jauregi. Letošnje vremenske prilike pač niso bile naklonjene, saj je skoro vsak drugi dan deževalo. Preživeli so dve prav krepki nevliti korajžni in vztrajni zavedajoč se, da „za dežjem spet sonce posije“. Bili so kar dobre volje in izvajali svoj dnevni program ter tako dajali zgled ostalim skavtskim skupinam, ki so taborile v neposredni bližini. To so bili njihovi dobri znanci argentinski skavti iz Carapachaya ter skupina arg. skavtov iz Saenz Peña ter še druge skupine. Z vsemi so bili navezani prav prišrčni stiki in so se prav dobro razumeli in priprejali večkrat tudi skupne nastope pri igrah in tabornih ognjih. Izvedli so več nočnih iger, pri katerih so se naši izkazali prav dobro in vedno odnesli zmago.

Med drugim so napravili peš izlet v Luján, kjer so potem obiskali in si ogledali muzej.

Vstajali so ob 7. izvedli jutranjo telovadbo, se umili, pospravili v šotorskih, se ukrojili, nakar je sledil pregled in molitev, za tem pa so dvignili zastave. Sledil je zajtrk, potem pa so se odpravili v gozd, kjer so se urili v skavtskih spretnostih in spoznavanju

zbach Tannenberg, Gor. Logatec; Celilija Snaj r. Zatlér, 71, Sp.Gameljné. Ljudmila Kostelec r. Cimerman, Sentrupert; Katica Valand r. Lipovšek, Sevnica; dipl. ing. Anton Komel, okr. gradbeni inšp. v p. Celje; Angela Biazgarič, 83 Suho; Marija Kovačec, učit. v p., Gor. Radgona; Antea Bergant, 67, župnik in dekan, Igi; Anica Belin r. Babič, Hrastnik; Pavel Biščak, Buje; Luči Sedmak r. Sirk, Piran; Franc Gider, gostilničar, Tišina; Pepca Kunej r. Radej, Brestanica; Vinko Matjaz, pom. kapetan v p., Celje; Karolina Rolih, Sentjerne; Alojzij Pukšič, upok., Jesenice; Franc Polc, rudar, Trbovlje; Anica Pirc r. Smrečnik, Tacen; Silva Mikolič, Sodražice; Alojz Petavnej, Jagnjenice; Kristina Majer r. Kunej, Trbovlje; Marija Naraks, Celje; Cirila Sajevec r. Bizjak, Postojna; Anica Batagelj r. Valentar, Jesenice; Franciška Pušnik r. Zupan, Preloge; Ivan Lepej, fin. inšp. v p., Koper; M. Venancija Slapnik, redovnica, Domžale; Emilija Porhavec r. Cebulec, Sežana; Jože Bizovičar, Kranj in Peter Jselovčan, Jesenice, letalska majorja (se ponesrečila v Zemunu).

OBVESTILA

SOBOTA, 27. februarja:

V Slomškovem domu v Ramos Mejia ob 18 sv. maša, nato zaključek počitniških dni.

NEDELJA, 28. februarja:

Na Pristavi v Castellarju Družinska nedelja. Pričetek ob 10.

SOBOTA, 6. marca:

V Slovenski hiši na Ramón Falconu bo ob 17,30 redna seja prof. zbora srednješolskega tečaja ravn. M. Bajuka.

NEDELJA, 7. marca:

V Slovenski hiši začetna prireditve naših osnovnih šol. Sv. maša ter igra „V kraljevstvu palčkov“.

V Slov. domu v Carapachaju tombola ob vsakem vremenu.

Duhovne vaje za dekleta od končane osnovne šole pa do vključno 15. leta starosti v škofovem zavodu. Pričetek ob 8. zjutraj.

V Našem domu v San Justo po sv. maši predavanje g. F. Sodja: „Vzgoja naše mladine v letu 1971“.

NEDELJA, 14. marca 1971:

Velika tombola v Slomškovi domu Duhovne vaje za dekleta od 16. leta starosti dalje, v škofovem zavodu. Pričetek ob 8. zjutraj.

NEDELJA, 21. marca:

Duhovne vaje za fante od končane osnovne šole pa do vključno 15. leta starosti v škofovem zavodu. Pričetek ob 8. zjutraj.

NEDELJA, 28. marca:

Duhovne vaje za fante od 16. leta starosti dalje, v škofovem zavodu. Pričetek ob 8. zjutraj.

Koncelebrirana sv. maša zadržnica za raj. Jožeta Pozniča bo v nedeljo, 28. februarja, ob 16. v Slomškovi domu. Lepo vabljeni njegovi sošolci in vsi dijaki bivše špitalske gimnazije.

POPRAVEK

V prejšnji številki se je v uvodnih „Pred veliko odločitvijo?“ vrnila tiskanska napaka. Stavek: „Tito mora zdaj braniti državo pred stalinizmom, katerega je se branil z vso ihto in na debelo moral svoje sorojake“ se mora pravilno glasiti: „...katerega je branil z vso ihto...“ Prosimo da popravite.

cene za slab tok) in prenovitev šole v Koreni.

LJUBLJANA — Zaradi devalvacije bodo podražili cene hotelskih storitev za 20%, cene v dolarjih pa bodo letos ostale neizpremenjene. Hotelirji pa so sklenili, da bodo priznali vsem domačim gostom takimenovalni sindikalni popust, v predsezonski pa tudi večji popust.

LJUBLJANA — S prvim januarjem so postali zdravstveno zavarovani vsi slovenski duhovniki. Na ta dan je namreč začel veljati v Sloveniji zakon, o obveznem zdravstvenem zavarovanju. Doslej so bili zavarovani le člani Slovenskega duhovniškega društva; nečlani so sedaj zavarovani preko svojega ordinariata ali redovnega predstojništva. Za zdravstveno zavarovanje morajo duhovniki odšteti mesečno 110 dinarjev. Če ne zmorejo vsega zneska, jim pomagajo z denarjem iz sklada za samopomoč, ki ga zbirajo iz vseh slovenskih župnijah.

UMRLI SO OD 25. JANUARJA DO 2. FEBRUARJA 1971

LJUBLJANA — Janez Ručgaj, 82, žel. upok.; Janko Lenšček, 86, žel. upok.; Marija Zdešar; Roža Šiška roj. Elsner; Fanči Žagar, pravica; Franc Breskvar, upok.; Marija Škafar roj. Šivic; Štefan Horvat, upok.; Vidat r. Turk; Ivana Goričar r. Praprotnik; Marija Zore r. Čelčelič; Olga Rihter, usl.Okrožnega sodišča; Bogomir Brezavšek, 52; Alojzij Stritih, upok.; Michael Starin, 77; Janko Lotrič, učitelj glasbe na Zavodu za slepo mladino; dr. Milavž Kozak, univ. prof. parazitologije; prof. Mina Šfiligoj; Janez Špavovec, upok. Ida Založnik r. Novak, 66; Anton Pakj; Matevž Završnik; Jože Nemec; Stanislav Berčičel. v pok.; Karolina Vogrinčič r. Pevec; Jožica Tonij r. Lobe, učit.; Franciška Jeras r. Jančar; Tina Paulin, učit. v pok.; Hubert Levstik; Leopold Petrin, miz. c. p.

MARIBOR — Marija Drevenšek, 88; Janez Mesarec, upok., 77; Ida Merak; Marijo Dokl, 68, upok.; Vincenc Dvoršak, 66; Leopold Merhold, 73; Angela Jamnik, 66; Franciška Donko, 68; Ivan Debeljak, 67; Neža Solero, 62; Ivan Springer, 76; Pavlina Krautberger, 75; Franc Ausvrit, 72; Simon Koren, 86; Marija Vogrin, 88; Alojz Hasel, 90, upok.; Jožefa Rojč, 86; Ema Zorko, 86; Anton Kolenc, upok., 60.

DRUGI KRAJI — Alojz Veniger, upok. Slovenske Koljice; Rozalija Ponikvar r. Zorman, Brestka; Janez Vidic, dipl. ekonomist, Zaspri pri Bledu; Jože Zalar, žel. v pok., Vrhnikar; Anton Zagoršek, 66, rudar, upok.; Trbovlje; Marija Cerer roj. Zupanc, Kamnik; Robert Kladnik, kmet, Čepље pri Vranskem; Ivana Mušič r. Čuštar, (Pavlova mama), Trzin; Očefan Kolč, zidar, Novo mesto; Marija Kunej, 85, Celje; Ana Barbič r. Čubič, Čentlendar pri Brežicah; Franciška Kos r. Grčar, Šentjakob; Franciška Malaverh, vd. Neuberger r. Peče, 96, Zagreb; Tine Irmančnik, Celje; Marija Brank, Repnje; Karel Glažar, Podkraj; Ana Kunstelj, Vrhnikar; Alfonz Kolman, Hlebec pri Lescan; Martin Velnar, Trzilec; Marjan Mlakar, Celje; Alojz Geso, v. poštni kontrolor v p., Dob; dr. Franc Golob, zdravnik, Zagorje; Fanči Wur-

LJUBLJANA — Že 22. februarja se je sestel pripravljalni odbor za IX. grafični bienale, ki naj bi pokazal najboljše dosežke v svetovni grafiki. Odbor je sklenil, da bo na tem bienalu sodelovalo 35 jugoslovanskih umetnikov, od tega bodo 26 povabili, 9 pa bo izbrala selekcijska komisija na osnovi natečaja. To komisijo, ki bo izbrala tudi dela poslana iz tujine, sestavljajo Janez Bernik, Riko Debenjak, Aleksander Bassin, Melita Stele, Jęša Denegri, R. Gotthard-Skiljan in Zoran Kržišnik. V mednarodni žiriji, ki bo podeljevala nagrade pa so: Leymarie (Francija), Mahlow (Nemčija), Lieberma (ZDA), Argan (Italija), Stanislawski (Poljska), Homma (Japonska), Alley (Vel. Britanija) ter Protić in Kržišnik.

LJUBLJANA — Tržaški slikar in grafik Lojze Špical je v začetku februarja razstavljal v ljubljanski Mali galeriji šestnajst grafičnih listov — barvnih lesorezov in eno tapiserijo, ki so jo izdelali v Novem Sadu po njegovi predlogi. Tematika razstavljenih del je — kot večinoma vedno pri tem umetniku — Kras, le dva lista sta zajeta iz mesta.

LJUBLJANA — Filharmonija je pod taktirko svojega dirigenta Oskarja Danona izvedla vokalno instrumentalni koncert. Izbrala je „Kralja Davida“. oratorij francoskega skladatelja Honneggerja; kot solisti so nastopili Vera Lacičeva, Božena Glavakova in Mitja Gregorač.

LJUBLJANA — Na kliniki je 19. nov. kirurška ekipa pod vodstvom prof. Mirka Košaka operirala bolnico z bolno aorto; bolezen je znana pod imenom aneurizma aorte. To operacijo so izvedli v Ljubljani in sploh v Jugoslaviji prvič, z umetno aorto v dolžini 85 cm so ji nadomestili obolelo, skupno z izhodišči glavnih žil v možgane. Med operacijo so tudi prvič uporabliali novo umetno srce. Izjavili so, da je zdravstveno stanje operirane zadovoljivo in da je upanje, da bo okrevala.

LENDAVA — Madžarski strokovnjaki so izdelali načrte za modernizacijo termalnega kopališča Terma v Petišovcih pri Lendavi. Lendavska občina pa zdaj mrzlično išče družabnika, ki bi bil pripravljen vložiti okrog 25 milijonov dinarjev za uresničitev načrtov.

MARIBOR. — Občani iz Dupleka in Korene so priredili poseben protestni shod, pisali pa so tudi odprto pismo občinskemu in republiškem forumu. Občani zahtevajo, naj mariborska občina neha s zapostavljanjem teh naselij. Zahtevajo takojšnjo zgraditev mostu čez Dravo pri Dupleku, vodovod, izboljšanje električnega toka (ali nižje

Mednarodna kontrola in povezanost

Če se danes peljete z letalom npr. iz Bostona v Hamburg, vas carinski uradniki na obeh letališčih preiščejo od nog do glave za skritim orožjem. Neprisiljeno se organizira policijski kontrolni sistem nad mednarodnim zračnim prometom.

Ko se mednarodni problemi tako zapletejo, da jih posamezna država sama ne more kontrolirati, prostovoljna mednarodna kontrola postane nujnost. Tako se je razvila mednarodna poštna kontrola nalezljivih bolezni, tako mednarodna kontrola valutnih vrednosti. To načelo prostovoljnega sodelovanja se uveljavlja polagoma tudi na vseh drugih področjih meddržavnega življenja.

Vzemimo ameriško-sovjetska pogajanja za kontrolo atomskega orožja, ki se vršijo v finski prestolnici Helsinkih. Tako Amerikanci kakor sovjeti ostajajo nezaupljivi drug do drugega kakor doslej, toda na obeh straneh prevladujeta egoističen namen zmanjšanja obrambnih proračunov ter neizbežna ugotovitve, da jima ne bo mogoče preprečiti razširjenja atomskega orožja med 50 drugih držav, ki že proizvajajo električno energijo z atomskimi reaktorji, če ne dokažejo, da se moreta Washington in Moskva vsaj v gotovi meri sporazumeti o kontroli nad strateškim atomskim orožjem.

V naše razmišljanje spada tudi problem odnosev med ZDA in Zahodno Evropo. Evropski narodi, kljub svojim močnim nacionalnim težnjam, čutiljo konkurenčno silo ZDA z njihovimi 204 milijoni prebivalcev in visoko or-

ganizirano, elektronsko vodeno industrijo ter se zato trudijo, da bi se gospodarsko in politično čim bolj povežali med seboj.

Proces ni tako hiter, kakor so si ga predstavljali nekateri politični filozofi in državniki, toda naraščajoča gospodarska sila ZDA in Japonske, združena s političnim pritiskom Sovjetske zveze ta proces pospešujejo, zlasti ko evropski narodi ugotavljajo, da jih ločena in zaščitna tržišča zavirajo v njihovem razmahu, ki jim je v tej gigantski tekmi potreben za obstoj.

Na političnem poprišču, ki je tesno povezano z gospodarskim, pa sovjeti in Nemci, ti stari nasprotniki, ugotavljajo, da so jim nevarnosti sodelovanja manjše kakor pa nevarnosti izolacije in sovražstva. V tej luči je treba gledati na Brandtovo „vzhodno politiko“, z njegovimi pakti med Bonn in Moskvo ter Bonn in Varšavo. Kakor v Helsinkih med Amerikanci in Sovjeti, tako v Bonnu in Moskvi s temi pakti ni izginila medsebojna zgodovinska utemeljena nezaupljivost. Na političnem poprišču ta nikdar ne preneha.

Toda medtem ko imajo v svobodnem zahodnem svetu tudi majhne države še vedno svojo težo na tehničnem mednarodnih računov, pa v sovjetskem bloku za Moskvo ne predstavljajo niti menialni drobci. Doktrina Brežnjeva jim „e odvzela sleherno vrednost — v očeh Kremlja.

Svobodni zahodni svet pa o narodih v sovjetskih satelitih misli drugače.

Za dobro voljo

Vrnili mu je

„Moje posestvo je tako veliko, da bi se moral voziti s svojim avtom dan in noč, da bi prišel od enega konca do drugega.“

„Verjamem. Tudi jaz sem imel včasih tak avto.“

Smola

„Včeraj sem imel pa res smolo: v krčmi sem pozabil dežnik.“

„Iskat ga poidi.“

„Kaj, ko sem pa pozabil tudi plačati večerjo in vino.“

Vzrok

Ona: „Nič več me nimaš rad. Jokam, pa me niti ne vprašaš zakaj.“

On: „Veš, dragica, taka vprašanja me potem stanejo toliko denarja.“

Nadebudni

Oče, mati in sedemletni sinček vstopijo v bar. Oče naroči dva konjaka.

Sinček vpraša: „Kaj ne boš za mamó nič naročil?“

OD DOMA

Da z nemškim gospodarstvom nekaj nj v redu, nam bo jasno takrat, ko bodo začeli odhajati tja na delo tudi naši direktorji

Natanko nam je povedal, kako moramo delati, nato je pa počival naprej.

Dr. LOJZE BERCE

Zopet ordinira

T. E. 63 - 4787

ODVETNIK

Dr. FRANC KNAVS

TUCUMAN 1455,

piso 9, oficina "E", Capital

T. E. 45-0320

Uradne ure vsak dan od 17—20
Po dogovoru tudi izven tega urnika

JAVNI NOTAR

FRANCISCO RAUL**CASCANTE**

Escribano Público

Calle 1642 Buenos Aires

Pta. baja, ofic. 2

T. E. 35-8827

UNIV. PROF.

DR. JUAN BLAZNIKspecialist za ortopedijo in
traumatologijo

Ordinira v torek, četrtek in soboto
od 17 do 20

C. José E. Uribe 285, Cap. Fed.
Zahtevajte določitev ure na telefonu 49-5855

NEPREKLICNO OB VSAKEM VREMENU

Nedelja, 7. marca ob 4. popoldne
v Slovenskem domu v Carapachayu

T O M B O L A

Dohod: s ceste Paraná 5.400 v dom na cesti Dra. Cecilia Grierson 3837....

**Glavni dobitki tombole v
Slomškovem domu**

1. DOBITEK: kompletna sprejemnica, sestavljena iz zlozljivega divana-postelje in omare; 2 udobna naslonjača z mizo iz orehovega lesa. Prvi dobitnik je mogoče zamenjati za predmete iste vrednosti.
2. DOBITEK: Avtomatični pralni stroj znamke Luky.
3. DOBITEK: kompletna vrtna garnitura z mizo in štirimi stoli.
4. DOBITEK: velika sobna svetilka s stojalom.

Vse navedene dobitke je po lastni ceni preskrbelo ugledno slovensko podjetje Luky, ruta 205, pred postajo Ezeiza ali Avda. 25 de Mayo 136, C. Spegazzini.

KUPUJTE TABLICE V PREDPRODAJI! — DARUJTE DOBITKE!

Solski otroci bodo prejeli brezplačno po eno srečko na prireditvi 7. marca v Slovenski hiši

Pakete za Veliko noč

Kakor tudi denar najbolj in najvarneje odpošilja

JADRAN PAK

Cesta Monte 2049, višina Rivadavia 6400

(Omnibus 132 in 133 do Carabobo 700)

Uradne ure od 15 do 19; ob sobotah od 10 do 12

Pismene naročbe, kakor tudi giro na: ZDENKA KALEČAK

Casilla No. 340, Correo Central — Buenos Aires

VSE POSILJKE ZAVAROVANE!

ZAHTEVAJTE CENIK!

SLOVENSKA HRANILNICA Z. Z. O. Z.

(Coop. de Crédito „S.L.O.G.A.“ Ltda.)

Bartolomé Mitre 97

Ramos Mejía

T. E. 658-6574

KINTA SLOGA

Del Cielito 279 — Villa Udaondo

Poletna sezona 1970/1971

Do 14. marca 1971 vse dni v tednu, razen
ponedeljka, od 9 do 21.

Vstopnina: ob sobotah, nedeljah in praznikih \$ 3. — za osebo.

Vstopnina: ob delavnikih \$ 2. — za osebo,

Sezonska vstopnica: \$ 30. — za osebo.

Otroci članov do izpolnjenega 14. leta imajo vstop le z družinsko člansko izkaznico, sicer pa brezplačno; od 15. do 18. leta pa za polovično ceno. Vstop na kinto je dovoljen samo članom Slovenske hranilnice in njihovim družinam s posebno izkaznico, katero dvignite v zadržni pisarni za \$ 1.—

Na kinti bo vedno na razpolago hrana in pijača po zmernih cenah.

SLOVENSKA OSNOVNA ŠOLA

začenja letošnje šolske leto s sv.
mašo 7. marca 1971 ob 16. uri
v veliki dvorani Slovenske hiše

Po sv. maši igra

V kraljestvu palčkov

Vabljeni otroci s starši!

Šolski svet Zedinjene Slovenije

Dr. Tone Žužek
ADVOKAT

Uraduje od 17.30 do 19.30 ure.

Ponedeljek, sredo, petek.

Lavalle 2331, p. 5, of. 10

T. E. 47-4852

ESLOVENIA LIBRE

Editor responsable: Milos Stare

Director: Tone Mizerit

Redacción y Administración:

Ramón Falcón 4158, Buenos Aires

T. E. 69-9503

Argentina

Correo Argentino Central (B)
FRANQUEO PAGADO
Concesión N° 5776
TARIFA REDUCIDA
Concesión N° 3824

Registro Nacional de la Propiedad
Intelectual N° 996.221

Naročnina Svob. Slovenije za leto 1971:
za Argentino \$ 3.500.—. Pri pošiljanju
po pošti \$ 3.600.—. — ZDA in Kanada
13 USA dolarjev; za Evropo pa 15
USA dolarjev za pošiljanje z avionsko
pošto. — Evropa, ZDA in Kanada za
pošiljanje z navadno pošto 9 USA dol.
Talleres Gráficos Vilko S.R.L., Estados
Unidos 425, Buenos Aires. T. E. 33-7212

PORAVNAJTE ZAOSTALO
NAROČNINO!

Obvestilo rojakom po svetu

Po desetih letih hotelirstva v Rimu sem se odločil, da delno sprejem iz hotelskega poklica. Moj namen je, da v bodoče posvetim svojo pozornost ustanovitvi slovenske realitetne pisarne v Trstu. S pomočjo nove dejavnosti bom skušal tudi posredovati pri reintegraciji slovenske emigracije v zamejstva Tržaške, Goriške in Koroške pokrajine. To je tudi vzrok, da mislim prodati enega izmed svojih hotelov, dočim bom drugega še nekaj časa vodil.

Moja želja je, da preide slovenski hotel rojaku v vodstvo, kar me tudi spodbuja, da opozorim Slovence po svetu na dano možnost. Preden preide slovenska last v tuje roke, bom skušal to preprečiti.

Vsak interesent je vabljen, da piše po informacije.

LEVSTIK VINKO

Rim, 15. II. 1971

Via S. Croce in Gerusalemme 40
00185 ROMA — ITALY

V globoki žalosti sporočam znancem in prijateljem, da je Vse-mogočni poklical k staršem, v večno radost, sestro in teto, gospodično

Greti Trtnik

uradnico v pokoju

Na zadnji poti so jo spremljali 15. februarja na ljubljansko pokopališče. Po dobroti Gospodovi naj uživa večno veselje.

Žalujoči:

v Ljubljani: Olga Ramoš z družino, Stanka Rabirk z družino, Lili Panta z družino; Vekoslava Grčman z družino; sestre. Rafael z družino; Metod z družino, Jože z družino; bratje.

v Beogradu: č. sestra Blažina-Alma, sestra.

v Argentini: Marijan, brat.

Aleksander Solženicin

En dan Ivana Denisoviča

Ob mrzlih dnevih so zjutraj delali preiskavo v omejenem obsegu, medtem ko je bila zvečer strožja. Jetnik je odpel suknjo in razprostrl njene škrice. V vrsti po pet so stopali k petim paznikom. Le-ti so z rahlimi udarci otipavali prepasani telovnik in prav tako edini dovoljeni žep na desnem stegnu. Pazniki so imeli rokavice in če so našli kaj trdega, niso jetnika takoj pogrnili iz vrste, marveč so leno sprasovali: „Kaj imaš?“

Le kaj naj bi iskali pri jetniku? Nože? Saj jih ne tihotapijo iz taborišča, ampak nasprotno. Zjutraj je potrebno preverjati, če nima jetnik s seboj hrane v količini, recimo, treh kilogramov, da bi tvegala beg. Nekaj časa so se tako bali da bi s kruhom zbežali, s tistim koščkom, ki je tehtal dve sto gramov, da je prišlo povelje: vsaka brigada naj si izgotovi lesen kovček in v tem kovčku naj nosi vse kose kruha, zbrane pri članih brigade. Kaj so nameravali doseči s tem, ni mogoče razumeti. Verjetno so hoteli le trpinčiti ljudi in jim zadajati posebne skrbi. Vsak se je trudil, da bi ugriznil svoj kos ali kako drugače pustil na njem znamenje, preden ga položi v kovček. Koščki so si bili seveda podobni, iz enake moke pečeni, ti pa premišljaj vso pot in se boj, da ti bodo kos zamenjali. Med je-

tniki so se vneli spori, vasih tepeži. Potem pa so iz delovnega taborišča z avtomobilom pobegnili trije jetniki ter odnesli s seboj poln kovček kruha. To je bilo načelnikom nauk in pri priči so pri glavnih vratih razsekali vse kovčke. Od tedaj lahko vsak nosi svoj kos kruha s seboj.

Zjutraj je potrebno tudi pogledati, če ne skriva kdo pod jetniško uniformo civilne obleke, dasi so vse civilne stvari zdavnaj pobrali in jih do konca kazni ne bodo vrnili, kakor so razglasili. Konca kazni pa v tem taborišču še ni nikdo dočkal.

Potem morajo preveriti, če ne skriva kdo pisma, da bi ga skušal po svobodnem državljanu spraviti naprej. Toda če začneš iskati pisma, zavlečeš ceremonijo do kosila.

Seveda, ko je Volkovoj ukazal, so pazniki sneli rokavice in zahtevali od jetnikov, da odpnó telovnike (kjer je vsak skrival toploto iz barake) in bluze. Potem so pregledovali, če jetnik ni oblekel predmetov v nasprotju s predpisi. Pravila dovoljujejo taboriščniku srajco in bluzo. Če ima kaj več perila in spodnje obleke, mora to sleči! Takšno Volkovojovo povelje so si jetniki sporočali od vrste do vrste. Brigade, ki so že bile smuknile skozi vrata, so bile srečne, zato so se morale ostale odpe-

njati. Če si nategnil kaj več, sleci takoj, tu na mrazu!

Tako se je začelo. Pa so se nekoliko uštel. Pri vratih je zmanjkalo jetnikov in že jih kliče oborožena straža, ki spremlja brigade na proizvodnjo. Naprej! Naprej! Volkovoj je moral pomisliti stočetrto brigado: pazniki naj popišejo odvečne predmete in jetniki naj jih zvečer sami oddajo v skladišče, ter še prilože pojasnilo, zakaj so skrivali nedovoljene stvari.

Šuhov je imel na sebi samó državne stvari, otipavaj, kolikor hočeš, pod njimi so bile samo gole prsi in duša. Pri Cezarju so zapisali flanelasto srajco, pri Buinovskem topel naprsnik. Buinovski, ki je svojčas poveljeval minonoscem in je iz mornarice prinesel navade, katerih se niti po treh mesecih taborišča ni znebil, je vpil na ves glas: — Nimate pravice, da slačite ljudi na mrazu! Ne poznate devetega člena kazenskega zakonika!...

Imajo. Poznaj. Samo ti, bratec, tega še ne veš.

— Vi niste sovjetski ljudje! — jih obtožuje kapitan. — Niste komunisti! Očitek glede člena kazenskega zakonika bi Volkovoj še prenesel. Tu pa je treščil kot črni blisk:

— Deset dni strogega!

Nadpazniku pa:

— Zvečer prinesite zapisnik o tem!

Zjutraj neradi jemljejo v samico, ker izgubi taborišče delovni dan jetnika. Naj podnevi gara, zvečer po pojde v klet.

Klet je blizu. Zidana je in dva dela ima. Najprej je bil en sam; drugega so dozdali letošnjo jesen, ker v prvem ni bilo dovolj prostora. Ječa šteje osemnajst sob; nekatere od teh so pregradili na samice. Čeprav so vse taboriščne stavbe iz lesa, je ječa zidana iz opeke.

Mraz se je zagneznil pod srajco, zdaj ga ne preženeš več od tam. Jetniki so se zaman zavijali. Šuhova stresla. Kako rad bi se ulegel na posteljo v ambulanti in spal. Nič drugega si ne želi. Odeja pa naj bi bila kar se da teška.

Jetniki stojijo pred vrati. Zapenja jo se in prepasujejo, medtem ko že na drugi strani vpijejo oboroženi sprem-ljevalci:

— Naprej! Naprej!

Razporeditelj suva v hrbte:

— Naprej! Naprej!

Vrata. Nato predzona. Slede še druga vrata.

— Stoj! — vpije čuvar iz stražnice. — Rinete kot čreda ovac. Hajdi, v vrste po pet!

Pred čuvajnico je ugašal ogenj. Še pred kratkim so se okoli njega gnetli oboroženi spremljevalci, da bi se grel. Ob njegovem svitu so tudi laže štel. Na obzorju se je zasukalo.

Čuvar je štel glasno in rezko.

— Prva, druga, tretja!

Vrsta za vrsto so petorice stopale naprej. Od kjerkoli si pogledal, si v vrsti videl pet glav, pet hrbtov, deset nog.

Drugi čuvar kontrolira če prvi prav šteje.

Za njim stoji poročnik in opazuje. To so predstavniki taboriščne administracije.

Človek je dragocenejši od zlata. Če zmanjka za bodočo žico glava, zanesi kar svojo tja.

Zunaj šteje vojak od spremne straze:

— Prva, druga, tretja!

Spet so petorice, vrsta za vrsto, stopale dalje.

Na drugi strani šteje še pomočnik načelnika straže.

Potem stoji poročnik in opazuje.

To so predstavniki poveljstva spremne straže.

Paziti morajo na pomoto. Če daš potrdilo za glavo, ki manjka, jo boš moral nadomestiti s svojo.

In koliko je oborožena straža! Kolono, ki gre na toplarno in elektrarno, so obkrožili v polkrogu in naperili nanje avtomatsko orožje, naravnost v gobce merijo. Zadaj so še posebni stražarji, ki drže sive pse. Ti kažejo zobe, kakor bi se rogali jetnikom. Straža ima večina kožuhe do kolen, le nekaj jih ima dopetne kožuhe. To so tisti, ki se morajo skobacati na stražne stolpe.

Stražarji so še enkrat prešteli kolono po petoricah in pri tem zmešali brigade.

(Dalje prihodnjič)